Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Maa- ja metsätalousvaliokunta
MmV@eduskunta.fi

Lausunto
7.5.2024

Viite: Maa- ja metsätalousvaliokunnan lausuntopyyntö - HE 22/2024 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi eläinlääkintähuoltolain muuttamisesta

Työ- ja elinkeinoministeriön lausunto

Maa- ja metsätalousvaliokunta on pyytänyt työ- ja elinkeinoministeriöltä (TEM) kirjallista asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä laiksi eläinlääkintähuoltolain muuttamisesta (HE 22/2024 vp). Esityksellä ehdotetaan eläinlääkäripalvelujen kunnallisen järjestämisvastuun muotoilemista siten, että velvollisuus järjestää seura- ja harrastuseläimiä varten muita palveluja kuin ensiavun luonteista kiireellistä eläinlääkärinapua määräytyisi alueellisten tarpeiden perusteella. Esityksessä esitetään, että laissa säädettäisiin jatkossa järjestämisvastuun laajuuden määrittävistä kriteereistä, joilla turvattaisiin palvelujen riittävä ja kohtuuhintainen saatavuus joko julkisina tai yksityisinä palveluina kaikilla alueilla sekä kunnille säädettyjen eläinlääkintähuollon tehtävien asianmukainen hoito. Lakiin sisällytettäisiin myös rajattu poikkeus kuntalaissa (410/2015) säädetystä palvelujen yhtiöittämisvelvollisuudesta sen varmistamiseksi, että kunta voisi täydentää lakisäätiestä palveluvalikoimaansa tietyillä tarpeellisiksi katsomillaan täydentävillä palveluilla.

TEM on maa- ja metsätalousministeriölle 30.1.2024 toimitetussa esityksen luonnosta koskevassa lausunnossaan nostanut esiin yhtiöittämisvelvollisuuteen esitetyn poikkeuksen osalta EU:n valtiontukisääntöihin sekä kilpailuneutraliteettiin liittyviä näkökulmia. Lausunnossa tuotiin esiin alueellisen tarkastelun perusteella tapahtuvan palveluiden tarjonnan merkitys SGEI-palvelun toteuttamiselle sekä myös komission aiemmista tulkinnoista ja kilpailuneutraliteettia koskevasta sääntelystä seuraavia edellytyksiä palveluiden tarjoamiselle tilanteessa, jossa yhtiöittämispoikkeus kattaisi myös järjestämisvastuun ulkopuolisen palvelutarjonnan.

Eduskunnalle annetussa esityksessä yhtiöittämisvelvollisuutta koskeva poikkeus on rajattu siten, että sen soveltaminen edellyttää yhtiöittämättä tapahtuvan toiminnan olevan sisältönsä ja mitoituksensa puolesta oikeasuhteista ottaen huomioon mm. yksityisten eläinlääkäripalvelun tuottajien tarjoamat palvelut. Esityksessä todetaan myös, että Kilpailu- ja kuluttajavirastolla säilyy toimivalta velvoittaa järjestäjä yhtiöittämään toiminta kilpailulain 30 a §:n nojalla, jos yhtiöittämättömän toiminnan ei katsota olevan poikkeuksen edellyttämällä tavalla oikeasuhteista ja 30 a §:n soveltamisedellytykset täyttyvät.

TEM:n näkemyksen mukaan eduskunnalle annetussa esityksessä yhtiöittämisvelvollisuutta koskevaan poikkeukseen esitettävä rajoitus on kannatettava, sillä se vähentää yhtiöittämättömässä muodossa tapahtuvasta eläinlääkäripalveluiden tarjoamisesta mahdollisesti syntyviä haitallisia kilpailuneutraliteettivaikutuksia verrattuna tilanteeseen, jossa poikkeuksen soveltamisalaa ei olisi rajoitettu vastaavalla tavalla. Alueellisen tilanteen huomioon ottaminen on edellytys myös sille, että alueellisilta markkinoilta puuttuva palvelu voidaan tarvittaessa järjestää EU:n valtiontukisääntöjen mukaisena yleiseen taloudelliseen tarkoitukseen liittyvänä palveluna (ns. SGEI-palvelu).

Iiro Ihanamäki
Erityisasiantuntija

JAKELU Maa- ja metsätalousvaliokunta

TIEDOKSI TEM Ohjausyksikkö